

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**



Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ЛОГОПЕДІЯ (ПОРУШЕННЯ ТЕМПО-РИТМІЧНОЇ СТОРОНИ  
МОВЛЕННЯ. ЗАЇКАННЯ)**

Освітня програма  
«Спеціальна освіта»

Спеціалізація Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри професійної освіти  
та інноваційних технологій  
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

## 1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Логопедія
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. (з.ф. – 8 год.) Практичні – 30 год. (з.ф. – 10 год.) Семінарські – 6 год. (з.ф. – 2 год.) Самостійна робота – 120 год. (з.ф. – 160 год.)
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&amp;action=ReviewOneCourse&amp;id_cat=190&amp;id_cou=8130">https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&amp;action=ReviewOneCourse&amp;id_cat=190&amp;id_cou=8130</a>

## 2. Опис дисципліни

### Мета та цілі курсу

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців здатних розв'язувати складні задачі, практичні проблеми освіти дітей із особливими освітніми потребами, забезпечення професійної підготовки майбутнього логопеда.

Цілі:

- озброєння студентів теоретичними і практичними знаннями та навичками і формування професійні компетентності, що дозволить реалізовувати логопедичну допомогу дітям із особливими освітніми потребами та бути конкурентноспроможними фахівцями на ринку праці.
- засвоєння ключових положень сучасної логопедичної науки та практики;
- опанування студентами теоретико-методичними підходами до вивчення предмета, основними поняттями та термінологією;
- ознайомлення з класичними та інноваційними методами та прийомами в логопедії;
- формування уявлень про зміст професійної діяльності логопеда з різними категоріями дітей із заїканням та порушеннями темпоритмічної сторони мовлення;
- допомога студентам інтегруванні набутих знань із галузі медичних і психологічних дисциплін;

- формування вмінь проектувати та застосовувати теоретичні та практичні знання задля розвитку гармонійної особисті дітей із мовленнєвими порушеннями відповідно до положень Закону України «Про освіту»;
- сприяння засвоєнню методів, засобів, прийомів та форм корекційно-розвиткової роботи з дітьми із із заїканням та порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення;
- спонукання студентів до самоосвіти і самовдосконалення шляхом здобуття неформальних та інформальних (у тому числі в дистанційній формі) видів освіти, розвитку особистісних якостей майбутнього вчителя-логопеда, відповідального ставлення до виконання функціональних обов'язків відповідно до класифікатора професій.

#### Компетентності:

Обізнаність із теоретичними вченнями щодо заїкання та порушень темпо-ритмічної сторони мовлення, етіологією, механізмами, патогенезом, шляхами діагностики та корекції;

Уміння інтегрувати знання отриманих на медичних і психологічних предметах у процесі розробки практичних підходів до корекції заїкання та порушень темпо-ритмічної сторони мовлення;

Готовність використовувати набуті знання, вміння й навички в системі спеціальної та інклюзивної освіти дітей із особливими освітніми потребами;

Здатність реалізовувати новітні підходи у роботі з дітьми, підлітками із заїканням та порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення;

Здатність дотримуватись принципів логопедичної науки і практики, її методів, технологій, засобів і професійної етики;

Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей із особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання;

Готовність до інноваційної діяльності, навчання упродовж життя, професійного вдосконалення.

#### Програмні результати навчання

Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач освіти дітей, у тому числі в умовах інклюзії. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичної допомоги дітям із заїканням та порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення.

Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією з логопедії та професійним дискурсом.

Розуміти сучасні нейропсихологічні підходи до корекційно-розвиткової роботи з дітьми із заїканням та порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення.

Знати теоретико-методологічні засади та тезаурус логопедії як науки;

Розуміти та застосовувати в подальшому на практиці міждисциплінарні зв'язки логопедії;  
 Володіти практичним інструментарієм з профілактики, діагностики, корекції та компенсації порушень мовлення в осіб із заїканням та порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення.  
 Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

### 3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	<b>Модуль І. Порушення темпо-ритмічної сторони мовлення</b> Тема 1: Загальна характеристика порушень темпу і ритму мовлення несудомного характеру	Визначення тахілалії, брадилалії, полтерну, баттаризму. Розмежування цих порушень. Патогенез та механізми порушень темпу та ритму мовлення несудомного характеру. Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення.	Опрацювати тему в підручнику Логопедія / за ред. М. К. Шеремет Підготувати доповіді за темами семінарського
2.	Тема 2 : Історія вивчення темпо-ритмічних порушень Тема 3: Семінар Етіологія тахілалії, брадилалії, полтерну, баттаризму	Історія питання. Поняття про темп і ритм мовлення у науковій літературі. Тахілалія, брадилалія, полтерн, баттаризм як наслідок функціонування вищої нервової діяльності людини. Причини виникнення. Порушення кірково-підкіркових зв'язків в етіології та патогенезі темпо-ритмічних розладів мовлення.	Розробити таблицю Неврологічні основи логопедії. За ред. Шеремет М. К., Боряк О. В. Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. 199-203 с.
3.	Тема 4: Практичне Обстеження дітей із порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення Тема 5. Практичне Диференційовані підходи до	Психолого-педагогічні умови обстеження. Етапи та зміст. Приклади завдань і вправ. Ігрові прийоми обстеження дітей. Застосування ІКТ, казкотерапії та інших інноваційних методів у процесі діагностування дітей. Відмінності в обстеженні дітей та підлітків із	Запропонувати ідеї для обстеження дітей за допомогою техніки сторітелінгу

	обстеження дітей із тахілалією та брадилалією	пришвидшеним і уповільненим темпом мовлення.	
4.	Тема 6: Корекційно-розвиткова робота при пришвидшеному темпі мовлення	Основні напрямки сучасного комплексного впливу при подоланні порушень темпо-ритмічної сторони мовлення несудомного характеру. Логопедична робота над сповільненням темпу та ритму мовлення. Робота над мовленнєвим диханням, паузацією та голосом.	Творчо-пошукова робота: есе на тему Чи заважає надто швидкий темп мовлення людині?
5.	Тема 7: Корекційно-розвиткова робота при уповільненому темпі мовлення Тема 8: Семінар Психологічна допомога особам із порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення	Основні напрямки логокорекційної роботи. Музикотерапія в системі корекційно-розвиткової роботи при уповільненому темпі мовлення. Речитатив як метод корекції уповільненого темпу мовлення. Співпраця психолога з логопедом. Психотренінги в роботі з особами із порушеннями темпо-ритмічної сторони мовлення Самонавіювання. Психотерапія в системі корекційної роботи.	Види вправ з активної музикотерапії для активізації темпу мовлення дітей, підлітків і дорослих
6.	<b>Модуль II.</b> <b>Заїкання</b> Тема 9: Загальна характеристика заїкання. Тема 10: Немовленнєва симптоматика заїкання.	Суть поняття “заїкання”. Причини та механізми розвитку заїкання. Симптоматика заїкання. Характеристика мовленнєвих судом. Порушення мовленнєвого дихання та голосоутворення. Рухові та психологічні особливості осіб із заїканням	Опрацювати підручник Логопедія за темами
7.	Тема 11: Семінар Історичний аспект вивчення заїкання	Лікування заїкання в давнину. Вчення про заїкання в публікаціях закордонних авторів. Аналіз праці І. Сікорського «Про заїкання».	Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник. За ред. М. К. Шеремет, І.

		Сучасні дослідники заїкання та їх доробок. Внесок вітчизняних учених у розвиток системи допомоги дітям, дорослим і підліткам із заїканням.	В. Мартиненко. К., 2006. 360 с.
8.	Тема 12: Клінічна диференціація заїкання. Тема 13: Характеристика форм заїкання.	Логоневроз. Невротичне заїкання, його причини та механізми виникнення. Неврозоподібне заїкання, його причини та механізми виникнення. Змішана форма заїкання. Порівняльна характеристика різних форм заїкання. Особливості мовленнєвого та психічного розвитку дітей, підлітків та дорослих з різними формами заїкання.	Оформити таблицю форм заїкання
9.	Тема 14: Психолого-педагогічне та логопедичне обстеження осіб із заїканням. Тема 15: Практичне. Діагностування мовлення дітей із заїканням засобами арттерапії	Зміст, методи і прийоми обстеження. Збір анамнезу. Рання диференціальна діагностика розмежування різних форм заїкання. Роль і зміст фізіологічного, клінічного, психологічного, педагогічного обстеження дітей з заїканням різних вікових категорій. Обстеження підлітків та дорослих із заїканням. Психологічне вивчення осіб із заїканням. Огляд індивідуальної мовленнєвої картки обстеження дитини, що заїкається. Зміст етапів обстеження дитини дошкільного віку із заїканням засобами арттерапії. Аналіз результатів логопедичного обстеження дитини з заїканням. Критерії, показники, рівні.	Заповнити картку мовленнєвого розвитку дитини із заїканням

10.	Тема 16: Комплексний підхід до подолання заїкання	Лікувально-оздоровчі заходи в системі корекційної роботи із заїкуватими. Завдання та зміст корекційного логопедичного впливу на заїкуватих. Логоритміка в системі подолання заїкання. Вплив на особистість заїкуватої дитини. Психологічні та психотерапевтичні методи подолання заїкання.	Підготувати реферати
11.	Тема 17: Практичне Організація комплексної допомоги дітям із заїканням у системі освіти Тема 18. Практичне Особливості психолого-педагогічного супроводу дитини з заїканням в умовах інклюзії	Організація медичної, логопедичної та психологічної допомоги дітям із заїканням. Основні напрямки мовленнєвої терапії з даною категорією дітей. Дитина із заїканням в умовах інклюзії. Складання ІПР та корекційно-розвиткова складова	Теоретичні аспекти та методика подолання заїкання у молодших школярів: навчально-методичний посібник / упоряд. Л. Л. Гуцал, С. П. Миронова. - Хмельницький. : «Поділля», 2001. – 91 с.
12.	Теми 19, 20: Практичні Сучасні методики подолання заїкання у дітей дошкільного віку	Огляд методик корекції заїкання. Етапи корекції заїкання. Зміст підготовчого, основного та завершального етапів у працях Асатіані, Андроновой, Арутюнян, Беякової, Дьякової, Міссуловіна, Селіверстова та ін.	Аналіз праць закордонних фахівців
13.	Теми 21, 22 : Практичні Сучасні методики подолання заїкання у дітей шкільного віку	Логопедичні та психолого-педагогічні технології корекції заїкання дітей шкільного віку. Методика напруження та релаксації Пеллінгер-Успенської	Розробити схему заняття з формування дихання з учнем на шкільному логопункті
14.	Тема 23 :	Логопедична та психологічна допомога дорослим із	Розробити план-конспект



	Практичне Сучасні методики подолання заїкання у підлітків та дорослих	заїканням. Особливості аутотренінгу та установок. Методика бібліотерапії Некрасової.	логопедичного заняття
16.	Тема 24: Практичне Корекційно- розвиткова робота при різних формах заїкання	Методи і прийоми формування дихальної, голосової і артикуляційної функцій у дітей із різними формами заїкання. Особливості методів, приймів і послідовності виховання звуковимови і просодичної сторони мовлення в залежності від форми заїкання корекційного впливу.	Підібрати дидактичний матеріал та інструментарій, необхідний для проведення занять.
17.	Тема 25: Практичне Логопедичні заняття з розвитку мовлення в дітей із заїканням	Структура логопедичних занять з подолання заїкання. Види і форми занять. Дидактичні основи логопедичних занять із дітьми, що заїкаються. Умови забезпечення високого рівня ефективності корекційної роботи в різних типах логопедичних закладів де надаються освітні послуги особам із заїканням	Логопедія : підручник / [за ред. М. К. Шеремет. -2-е вид., перероб. та допов. Київ, 2010.
18.	Тема 26: Практичне Логопедичні заняття із дітьми дошкільного віку, що заїкаються за методикою Чевельової Н.А.	Зміст етапів методики. Приклади ігор і вправ при формуванні шепітного, суміжного, відображеного, самостійного та контекстного мовлення. Особливості методики формування твердого ритмічного мовлення.	Запропонувати фрагмент заняття
19.	Тема 27: Практичне Логопедичні заняття із дітьми дошкільного віку, що заїкаються за	Специфіка методики в поєднанні з образотворчим мистецтвом. Зміст етапів розвитку мовлення.	Запропонувати завдання та дидактичні вправи для формування фрази на плавному видиху

	методикою Миронової С.О.		
20.	Тема 28 : Практичне Логопедичні заняття із дітьми дошкільного віку, що заїкаються за методикою А.В.Ястребової	Зміст етапів методики. Приклади ігор і вправ на різних періодах навчання. Особливості способу корекції заїкання на основі синхронізації мовлення з рухами пальців ведучої руки.	Сформувати схему обстеження
21.	Тема 29: Практичне Музикотерапія в системі корекції заїкання.	Пасивна музикотерапія як засіб заспокоєння осіб із заїканням. Інтегративна музикообразотерапія в процесі розвитку мовлення та психоемоційної сфери дітей, що заїкаються. Активна вокалотерапія в системі роботи над голосом. Ритмотерапія в корекції темпо-ритмічної сторони мовлення.	Законспектувати статтю: Ленів З., Проців С. Музикотерапія в системі корекції заїкання. Корекційна педагогіка: Вісник «Української асоціації корекційних педагогів». 2008. № 2. С. 24-30.
22.	Тема 30 : Практичне Профілактика заїкання	Робота з логофобіями. Профілактика рецидивів. Загартування як спосіб профілактики. Шляхи психопрофілактики дітей і дорослих, що заїкаються.	Повторити вивчене. Підготуватись до модульного заміру знань.

#### 4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарські, практичні заняття	25
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

#### 5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

	Навчальні тижні	Разом
--	-----------------	-------

Види навчальної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції		3	1	2	1						2	1						10
Семінарські, пр, лаб з-тя								5		5			5	5	5			25
Самостійна р-та																	10	10
Індивідуальні завдання																5		5
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

## 6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література ОСНОВНА:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Бегас Л. Д. Інноваційні технології в логопедичній роботіб навчально-методичний посібник. Умань, 2015. 124 с.</li> <li>Неврологічні основи логопедії. За ред. Шеремет М. К., Боряк О. В. Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. 252 с.</li> <li>Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Вид. 5-те. К: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.</li> <li>Кондратенко В.О. Заїкання: феноменологія та основні напрямки реабілітації. К.: КНТ 2006. с 3-75.</li> <li>Конопляста С. Ю. Комплексний підхід до подолання заїкання у юнаків : навч.-метод. рекомендації / С. Ю. Конопляста, Т. С. Морозова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. 123 с.</li> <li>Ленів З. П. Діагностика усного мовлення старших дошкільників засобами арт-терапії. Навчально-методичний посібник. К.: Спадщина, 2011. 64 с.</li> <li>Ленів З.П. До проблеми застосування сучасних технологій корекції мовлення дошкільників із заїканням засобами арт-терапії. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія: Збірник наукових праць. – К.: МПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 19. – С. 12-17.</li> <li>Ленів З., Проців С. Музикотерапія в системі корекції заїкання. Корекційна педагогіка: Вісник «Української асоціації корекційних педагогів». 2008. № 2. С. 24-30.</li> <li>Теоретичні аспекти та методика подолання заїкання у молодших школярів : навчально-методичний посібник / упоряд.</li> </ol>	

Л. Л. Гуцал, С. П. Миронова. - Хмельницький. : «Поділля», 2001. – 91 с.

10. Андропова Л.З., Прутонян М.А., Александровская А.С. О влиянии пения на заикание // Дефектология. – 1987. - № 4. – С. 58-60
11. Асатиани М.Н., Матвеева Е.С., Соколова Т.Н., Жукова В.Ф. Невротическое развитие в клинике заикания // Невропатология и психиатрия. – 1989. – Т. 85- Вып. 11 с. 648-688.
12. Арутюнян Л.З. Как лечить заикание. – М.: 1993. с – 158.
13. Белякова Л.И. Проблемный подход к анализу патогенетических механизмов заикания // Заикание: проблемы теории и практики / под.ред Л.И.Беляковой. – М.: 1992. С.3-20.
14. Белякова Л.И., Дьякова О.О. Заикание // учебное пособие для студентов пединститутов по специальности «Логопедия», - М.: 1999.- С. 340.
15. Баранова М.А., Михайлова Т.К. Медико-педагогическая характеристика заикающихся детей дошкольного возраста и принципы коррекционной работы с ними // Клиника и терапия заикания: Сб.науч.труд. / Под ред. Акад АМН СССР Г.В.Морозова. – М.: Медицина, 1984. с 27-34.
16. Беккер К.П., Совак М. Логопедия / Под ред. Н.А.Власовой – М.: 1981.
17. Бутейко К.П., Стрельникова А.Н. Система исцеления дыхания. М.: 2005 с 3-94.
18. Выгодская И. Г. Устранение заикания у дошкольников в игре : пособие для логопедов / И. Г. Выгодская, Е. Л. Пеллингер, Л. Л. Успенская. – М. : Просвещение, 1989. – 175 с.
19. Власова Н.А. Комплексный медико-педагогический подход к проблеме заикания // Клиника и терапия заикания: Сб.научн. трудов. / ред.акад.АМН СССР Г.В.Морозова. – М.: Медицина, 1984. – с.10-18.
20. Волкова Г,И. Игровая деятельность в устранении заикания у дошкольников. – М.: Просвещение, 1983. С.144.
21. Геркина М. И. Речь заикающихся дошкольников в различных условиях общения / М. И. Геркина // Дефектология. – 1972. – № 3. – С. 29-34.
22. Гордеева С. Е. Коррекция темпо-ритмических нарушений речи у заикающихся дошкольников вербальными и невербальными средствами как эмоционально-чувствительными компонентами учебной деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03 «Коррекционная педагогика» / Гордеева Светлана Егоровна. – Екатеринбург, 2002. – 170 с.
23. Жинкин Н.И. Механизм речи // Заикание. М.: 1958, 1979, 1983, с.338-347.

24. Зеeman М. Собственный метод лечения заикания: расстройства речи / Сост. М.И.Буянов. – М.: 1989. С.125.
25. Логопедия / Под ред. Л.С.Волковой, С.Н.Шаховской. – М., 1998.
26. Калягин В. Если ребенок заикается. – СПб.: 1998.
27. Миронова С. А. Устранение заикания у дошкольников в процессе обучения [Электронный ресурс] / С. А. Миронова // Преодоление заикания у дошкольников : проект / под. ред. Р. Е. Левиной. – М., 1975. – 135 с.

#### ДОДАТКОВА:

28. Асатиани Н,М. Клинический аспект проблемы заикания // Клиника и терапия заикания: Сб.научн.трудов. М.: Медицина, 1984. с. 5-10.
29. Асатиани Н.М., Козакова В.Г., Фрейдин Ю.Л. Некоторые вопросы клинической классификации заикания // Дефектология. – 1988. - № 1. – с 28-31.
30. Кузьмич Ю.И. Темп речи и заикание: Изучение динамики речевых и нервно-психических нарушений. – Л.: 1983. с.104-116.
31. Кравченко А. Теоретичні аспекти та методика подолання заїкання у молодших школярів. Автореф. дис. канд. пед.наук. Кам'янець-Подільський.
32. Крапивина Л.М. Работа логопеда с родителями детей преддошкольного возраста // Дефектология № 4 – 1998. с80-84.
33. Миссуловин Л.Я. Лечение заикания. – М.: 1988 с.184.
34. Носенко Э.Л. Логопедическая ритмика. – М.: 1998. с 96.
35. Поварова И.А. Коррекция заикания в играх и тренингах. СПб, 2001. с 22.
36. Пеллигер Е.Л. Успенская Л.П. Как помочь заикающимся школьникам. – М., 1995.
37. Резниченко Т.С. Чтобы ребенок не заикался. – М.: 2000.

### 7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 104 тел. (0342) 54-12-35 <a href="https://kpoit.pnu.edu.ua">https://kpoit.pnu.edu.ua</a> <a href="mailto:kpoit@pnu.edu.ua">kpoit@pnu.edu.ua</a>
---------	---

Викладач (і) Гостьові лектори	Ленів Зоряна Павлівна, канд. пед. наук, доц
Контактна інформація викладача	lzoryana@ukr.net

### 8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</li> <li><input type="checkbox"/> Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</li> <li><input type="checkbox"/> Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</li> <li><input type="checkbox"/> Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</li> <li><input type="checkbox"/> Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</li> <li><input type="checkbox"/> Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</li> </ul> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <a href="https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/">https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</a></p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про

	<p>порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” ( введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>

Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>

**Викладач – доц. Ленів З. П.**